

METODOLOŠKO UPUTSTVO
STATISTIKA RAZVEDENIH BRAKOVA

Sadržaj

STATISTIKA RAZVEDENIH BRAKOVA	3
Pravni osnov	3
Metodološke osnove	3
Izvor podataka	3
Cilj statističkog istraživanja	3
Sadržaj statističkog istraživanja	3
Obuhvat i uporedivost.....	3
Definicije i objašnjenja	4
Usaglašenost sa međunarodnim preporukama, standardima i praksom	4
Organizacija istraživanja	4
Rokovnik osnovnih faza sprovođenja istraživanja	5
Instrumenti istraživanja.....	5
Spisak nomenklatura i kvalifikacija koje se koriste u istraživanju	5
Diseminacija.....	5

STATISTIKA RAZVEDENIH BRAKOVA

Pravni osnov

Pravni osnov za sprovođenje Statistike razvedenih brakova je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore", br. 18/12) i Godišnji plan zvanične statistike koji se donosi za svaku kalendarsku godinu

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike izvještajne jedinice su dužne da daju podatke, a individualni podaci dobijeni istraživanjem, su zaštićeni, i koriste se isključivo u statističke svrhe.

METODOLOŠKE OSNOVE

Izvor podataka

Izvor podataka o razvedenim brakovima su opštinski sudovi nadležni za razvod braka.

Cilj statističkog istraživanja

Statistika sklopljenih brakova ima za cilj proizvodnju podataka koji omogućavaju osnovne demografske analize stanovništva na nivou Crne Gore ili opština.

Podaci predstavljaju osnov za izračunavanje niza analitičkih demografskih indikatora koji se koriste u svrhu izrade analiza bilo sadašnje ili buduće strukture populacije.

Sadržaj statističkog istraživanja

Statistika razvedenih brakova prikuplja podatke o sudu nadležnom za razvod braka, podatke o mužu i ženi (ranije bračno stanje, brak po redu, posljednje zajedničko prebivalište, o aktivnosti muža i žene, državljanstvu, nacionalnoj pripadnosti, vjereispovjesti, najvišoj završenoj školi, broju rođene djece u ovom braku i broju izdržavane djece koja nisu rođena u ovom braku, kome su djeca dodijeljena nakon razvoda braka).

Obuhvat i uporedivost

Podaci o razvedenim brakovima prikupljaju se i obrađuju u skladu s definicijom ukupnog stanovništva, prema međunarodnim preporukama (UN, Eurostat). Prema toj definiciji podaci o sklopljenim i razvedenim brakovima obrađuju se od 2005. Pri uporedbi podataka potrebno je voditi računa o promjeni definicije ukupnog stanovništva.

Evidenciju o razvedenim brakovima vode opštinski sudovi bez obzira da li supružnici koji se razvode stalno stanuju na tom području ili ne. Sudija koji vodi spor popunjava

listić, po donošenju presude, na osnovu priložene dokumentacije. U obradi statističkih istraživanja vrši se pregrupisanje, tako da se rezultati prikazuju prema poslednjem mjestu zajedničkog prebivališta.

U statistici razvedenih brakova jedinica posmatranja je svaki brak koji je pravosnažnom presudom nadležnog suda razveden.

Definicije i objašnjenja

Razvedeni brak jeste pravosnažnom presudom nadležnog suda raskinuta bračna zajednica.

Bračno stanje - za razvrstavanje po ovom obilježju uzeto je u obzir samo zakonsko bračno stanje. To znači su oženjenim/udatim smatrana samo lica koja su se tokom zbivanja posmatrane pojave nalazila u braku sklopljenom u skladu sa zakonskim odredbama, a kod razvedenih smatrana su lica čiji je brak zakonski razveden.

Starost - u svim tabelama u ovom saopštenju starost je izražena u navršenim godinama života. Računa se na osnovu datuma rođenja lica i datuma kada se slučaj desio. U većini tabela starost je iskazana u petogodišnjim starosnim grupama.

Stopa razvedenih predstavlja broj razvedenih brakova na 1000 sklopljenih brakova.

Stopa divorcijaliteta predstavlja broj razvedenih brakova na 1000 stanovnika u godini posmatranja.

Usaglašenost sa međunarodnim preporukama, standardima i praksom

Istraživanje o sklopljenim i razvedenim brakovima se sprovodi prema metodologiji koja je usklađena sa preporukama UN Principles and Recommendations for a Vital Statistics System Revision 2.

Organizacija istraživanja

Zavod za statistiku kao proizvođač zvanične statistike izrađuje metodološka uputstva, utvrđuje instrumente za sprovođenje istraživanja, izrađuje šifrnike potrebne za istraživanje, priprema i štampa obrasce i distribuira ih nadležnim sudovima.

Popunjene obrasce RB-1 sud dostavlja, po isteku svakog mjeseca, i to za sve slučajeve za koje je presuda postala pravosnažna u odnosnom mjesecu.

Ako tokom mjeseca nema pravosnažnih presuda, sud je dužan da po isteku tog mjeseca dostavi pismeni izveštaj o tome.

Rokovnik osnovnih faza sprovođenja istraživanja

Rokovi su definisani Godišnjim planom zvanične statistike.

Instrumenti istraživanja

Pri sprovođenju godišnjeg istraživanja o razvedenim brakovima koriste obrazac:

- Statistički listić o razvedenom braku- RB-1
- Uputstvo za popunjavanje upitnika

Zavod za statistika Crne Gore objavio Uputstvo za sudije o popunjavanju statističkog listića o razvedenom braku, RB-1.

Uputstvo se nalaze na sajtu Zavoda za statistika Crne Gore na adresi:

<http://www.monstat.org/userfiles/file/demografija/Uputstvo%20za%20Dem-3.pdf>

Spisak nomenklatura i kvalifikacija koje se koriste u istraživanju:

U istraživanju o razvedenim brakovima koriste se:

- Sistematski spisak naselja u Crnoj Gori
- Klasifikacija zanimanja

Diseminacija

Podaci o razvedenim brakovima mogu se naći u *Mjesečnom statističkom pregledu* i to preliminarni podaci.

Godišnje jednom se priprema *Saopštenje o sklopljenim i razvedenim brakovima* sa konačnim podacima koje je dostupno na web stranici Zavoda za statistiku.